

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 1 lipca 2025 r.
na posiedzeniu bez udziału stron,
w przedmiocie żądania sędziego Sądu Najwyższego o wyłączenie od udziału
w sprawie II KB 48/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k.

postanowił:

**uwzględnić żądanie i wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego
J. M. od udziału w sprawie II KB 48/24.**

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Najwyższego J.M. w dniu 8 kwietnia 2025 r. złożył żądanie wyłączenia go od udziału w sprawie II KB 48/24, albowiem do jej rozpoznania wyznaczeni zostali sędziowie podlegający w jego opinii wyłączeniu z mocy prawa na podstawie art. 40 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w osobach sędziów Sądu Najwyższego T.S., K.Z. i M.Ł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Żądanie o wyłączenie od udziału w sprawie jest zasadne.

Przypomnieć trzeba, że podstawą wyłączenia sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. przewidzianym w wymienionym przepisie jest istnienie okoliczności tego rodzaju, iż mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Chodzi tu o uprawdopodobnienie wystąpienia takich okoliczności,

które obiektywnie czynią zasadnym pojawienie się wątpliwości co do bezstronności sędziego. Można powiedzieć, że instytucja *iudex suspectus* ma miejsce, gdy brak jest możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że okoliczności te nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie sprawy. Niewątpliwie jedną z takich okoliczności będzie uzewnętrznienie przez sędziego swojego poglądu na sprawę przed wydaniem orzeczenia i to zarówno w wypowiedzi na sali sądowej, jak i poza salą (*postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2008 r. sygn. akt III KK 73/08*). Chodzi również o wypowiedzi pozaprocesowe, które w odbiorze zewnętrznym mogą wywołać wątpliwość co do istnienia kierunkowego nastawienia sędziego do stron procesowych lub uczestników postępowania albo sprawy (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2020 r. sygn. akt II KO 18/20*). Rzecz jasna, muszą to być wypowiedzi świadczące o realnym niebezpieczeństwie rozpoznania sprawy przez stronniczo nastawionego sędziego.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z taką sytuacją, wobec czego, dla dobra wymiaru sprawiedliwości, należy uznać, iż sędzia J.M. w istocie nie powinien rozpoznawać wniosku SSO M.M. złożonego w trybie art. 42a § 13 zd. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (*tekst jednolity Dz.U. 2024, poz. 334 ze zm.*) o zbadanie spełnienia przez nią wymogów niezawisłości i bezstronności. SSN J.M. był sygnatariuszem uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r. sygn. akt BSA 1-4110-1/20, uznanej za niezgodną z Konstytucją RP przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r. sygn. akt U 2/20 (OTK ZU A/2020, poz. 61), która obejmowała ocenę rzekomych nieprawidłowości w obsadzie Krajowej Rady Sądownictwa i wpływu tych rzekomych nieprawidłowości na skuteczność powołań sędziów w związku z ich udziałem w rozpoznawaniu spraw.

Zdaniem Sądu Najwyższego wobec oczywistego konfliktu wiążącego się z koniecznością takiej oceny w wydaniu orzeczenia o statusie sędziów powołanych

na urząd począwszy od 2018 r. nie mogą brać udziału osoby biorące udział w wydaniu wskazanej uchwały. Stoją one bowiem każdorazowo przed koniecznością rozstrzygnięcia o tym, czy i jak skutek wywołało orzeczenie TK, a tym samym przynajmniej pośrednio oceniają ważność i skuteczność własnego rozstrzygnięcia. Zachodzi zatem klasyczny przypadek orzekania sędziego we własnej sprawie tj. w sprawie prawidłowości czynności procesowej, w której wydaniu wcześniej uczestniczył (*nemo iudex in causa sua*).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[a.ł.]